

MÓWIMY NIE BEZMYŚLNYM ZAKUPOM – BUDUJEMY SPOŁECZEŃSTWO RECYKLINGU

Joanna Fydryszewska

Projekt

„Ucz się, poznawaj i badaj
środowisko wokół nas”

został zrealizowany w latach 2020
przy wsparciu finansowym
WFOŚiGW w Toruniu

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Toruniu**

Każdego roku w Polsce wytwarza się ok 13 mln ton odpadów z czego aż 3,5 mln ton stanowią odpady opakowaniowe, które w łatwy sposób można zebrać i poddać recyklingowi i odzyskowi [źródło: <http://www.eko-net.pl>].

Niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa stanowi kluczowy problem w walce z rosnącą ilością odpadów opakowaniowych.

Wśród podstawowych kryteriów, którymi obok ceny, kierują się podczas zakupów Polacy znajdują się:

- ✓ marka produktu (49% społeczeństwa),
- ✓ trwałość (47% społeczeństwa).

Są to kryteria bardziej ekonomiczne niż środowiskowe.

Produkty bezpieczne dla środowiska wybiera 5% społeczeństwa a produkty nadające się do recyklingu tylko 1%. [źródło: <http://www.ine-isd.org.pl>].

Kim jest

Konsument?

<https://legalgeek.pl/kim-jest-konsument/>

to nabywca towarów na własny użytek (źródło: <https://sjp.pl/konsument>)

SKUTKIEM NADMIERNEJ KONSUMPCJI SĄ ODPADY

czyli substancje i przedmioty, których posiadacz
pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich
pozbycia się jest obowiązany

(Źródło: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2019 r. poz. 701)

A vintage television set with a wooden frame and four legs. The screen is white and displays the word "Reklama" in bold black letters. To the right of the screen is a vertical control panel with a speaker grille and a small display or control area at the bottom.

Reklama

REKLAMA

(z łac. reclamo, reclamare ‘odzew’; re ‘w tył, znów, naprzeciw’ i clamo, clamare ‘wołać’) – informacja połączona z komunikatem perswazyjnym.

Zazwyczaj ma na celu skłonienie do nabycia lub korzystania z określonych towarów czy usług, popierania określonych spraw lub idei (np. promowanie marki).

(Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Reklama>)

CO TO JEST OPAKOWANIE?

wytwór o określonej konstrukcji, którego zadaniem jest zabezpieczenie towaru lub otoczenia w trakcie transportu i przechowywania.

Pełni on często funkcję narzędzia marketingowego, pobudzającego swoim estetycznym wyglądem do nabycia towaru.

CO JEST OPAKOWANIEM?

Czy to już opakowanie...

OPAKOWANIA

Z CZEGO?

- ✗ Szkło
- ✗ Plastik
- ✗ Papier/karton
- ✗ Drewno
- ✗ Metal

Opakowania spełniają następujące funkcje:

```
graph TD; A[Opakowania spełniają następujące funkcje:] --> B[Funkcja ochronna]; A --> C[Funkcja techniczna]; A --> D[Funkcja promocyjna]; A --> E[Funkcja informacyjna];
```

Funkcja ochronna zabezpiecza przed działaniem czynników zewnętrznych np. działanie temperatury, światła słonecznego uszkodzeniami mechanicznymi itp.

Funkcja techniczna ułatwia obrót towarowy produktu podczas jego transportu, magazynowania, sprzedaży i użytkowania.

Funkcja promocyjna przyczynia do zwiększenia się zainteresowaniem towaru poprzez odpowiednie barwy, informację o promocjach, promowane logo firmy lub wyrobu, wzór opakowania, hasła promocyjne itp.

Funkcja informacyjna informuje klienta (konsumenta) umieszczonym w widocznym miejscu i czytelnym nadrukiem m.in. o nazwie produktu, składzie surowcowym, masie, ilości sztuk, adresie i nazwie producenta, znakach informacyjnych.

PODZIAŁ OPAKOWAŃ:

```
graph TD; A[PODZIAŁ OPAKOWAŃ:] --> B[opakowania jednostkowe]; A --> C[opakowania zbiorcze]; A --> D[opakowania transportowe];
```

opakowania jednostkowe

opakowanie pojedynczych produktów, zwykle stosowane w obrocie detalicznym

opakowania zbiorcze

opakowanie co najmniej dwóch opakowań jednostkowych, zwykle stosowane w procesach transportu i magazynowania

opakowania transportowe

opakowania produktów luzem lub opakowań jednostkowych (zbiorczych), stosowane w procesach transportu i magazynowania

ODPAD OPAKOWANIOWY

to wszystkie opakowania (w tym opakowania wielokrotnego użytku) wycofane z ponownego użycia

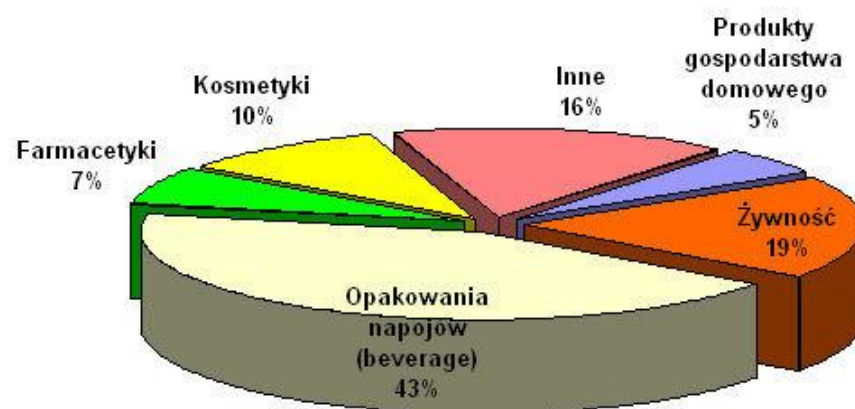
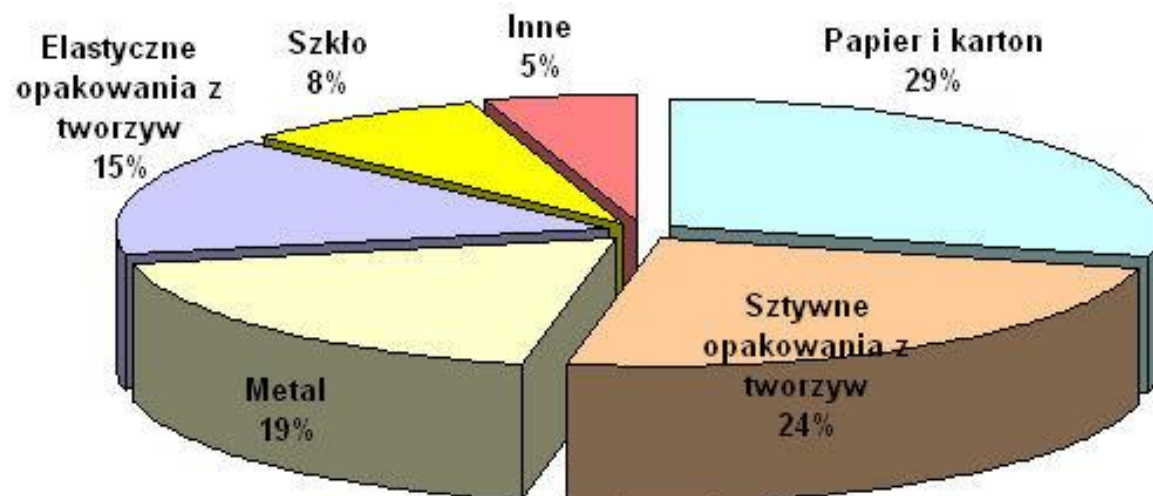

ODPADY OPAKOWANIOWE

- ✗ Ilość wprowadzonych w 2018 r. na polski rynek opakowań wynosiła 5,5 mln ton.
- ✗ Porównując poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych osiągnięte w ostatnich kilku latach można zauważyć, że wymagany poziom odzysku (61%) i recyklingu (56%) został osiągnięty w 2015 r. i zachowany w latach 2016, 2017, 2018.
- ✗ W 2018 r. krajowe poziomy odzysku i recyklingu wyniosły odpowiednio 63,1% i 58,5%.
- ✗ Osiągnięto także wymagane poziomy recyklingu poszczególnych frakcji odpadów opakowaniowych.

✗ Źródło: file:///C:/Users/WCEE/AppData/Local/Temp/ochrona_srodowiska_2019-1.pdf

UDZIAŁ PROCENTOWY POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW MATERIAŁÓW STOSOWANYCH W OPAKOWANIACH (ŹRÓDŁO: WWW.OPAKOWANIA.COM.PL)

OPAKOWANIE PRZYJAZNE ŚRODOWISKU

- ✗ opakowania o masie i objętości ograniczonej do minimum
- ✗ opakowania wielokrotnego użytku oraz łatwo poddające się procesom recyklingu
- ✗ dobra jakość i czystość materiałów użytych do ich produkcji

ZNAKI-SYMBOLE

Zastąpienie jednego pojęcia innym, krótszym, bardziej wyrazistym, np. symbol Iwa oznacza nie tylko dany gatunek ale także siłę lub władzę.

ZNAKI -CERTYFIKATY

Aby produkt otrzymał certyfikat:

- Musi spełniać określone warunki,
- Kryteria dotyczą cyklu produkcji, życia produktu lub danego elementu, np. sposobu barwienia

ZNAKI INFORMACYJNE

Umieszczone na produktach przez producenta w celu poprawy wizerunku firmy i poinformowania klienta o cechach produktu

- Teraz Polska – wysoka jakość krajowej produkcji

- Nie testowano na zwierzętach

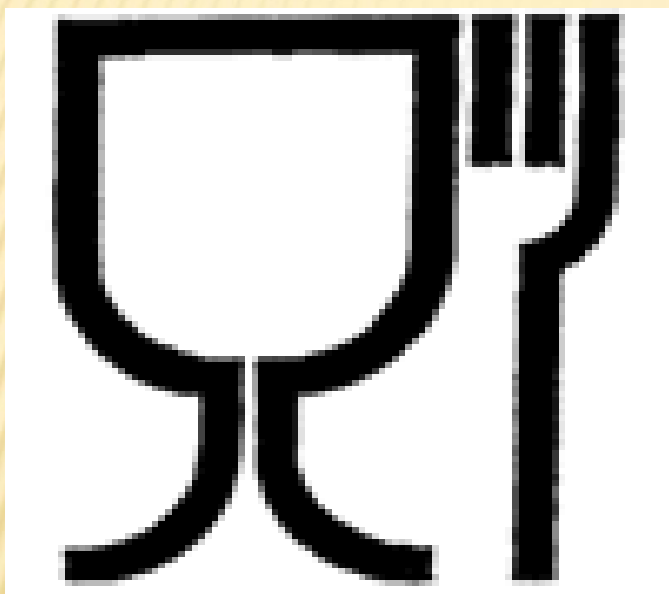

OZNAKOWANIE SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

Oznaczenia stosowane na etykietach niebezpiecznych produktów, informujące o zagrożeniach związanych z ich użyciem. Mają kształt kwadratu z pomarańczowym tłem oraz czarnym symbolem.

ZNAK	SYMBOL	ZNACZENIE ZNAKU OSTRZEGAWCZEGO
	T+	Substancja/preparat/produkt bardzo toksyczny
	T	Substancja/preparat/produkt toksyczny
	Xn	Substancja/preparat/produkt szkodliwy
	Xi	Substancja/preparat/produkt drażniący
	C	Substancja/preparat/produkt żrący
	N	Substancja/preparat/produkt niebezpieczny dla środowiska
	E	Substancja/preparat/produkt wybuchowy
	F+	Substancja/preparat/produkt skrajnie łatwopalny
	F	Substancja/preparat/produkt wysoce łatwopalny
	O	Substancja/preparat/produkt utleniający

✕ Kontakt z żywnością

FAŁSZYWE ZNAKI

- ✘ Wykorzystują naturalne motywy (kwiat, drzewo, kroplę wody) oraz podpisy nawiązujące do ekologii i zdrowia
- ✘ Często nieuczciwa reklama mająca wprowadzić w błąd klienta, by uwierzył w naturalne pochodzenie produktu

EKO-ZNAKI

- ✘ Wskazują produkty, które spełniają wymagania ochrony środowiska
- ✘ Aby produkt mógł mieć przyznany ekoznaś musi spełniać określone kryteria określone przez ekspertów

Wybrany produkt stanowi żywność najwyższej jakości, pochodzącą z gospodarstw o nieskażonym środowisku, w których nie stosuje się środków chemicznych.

Oznacza wybór krajowy lub zagraniczny nie powodujący negatywnych skutków dla środowiska oraz spełniający ustalone kryteria dotyczące ochrony zdrowia, środowiska i ekonomicznego wykorzystania zasobów naturalnych w trakcie całego życia produktu

Znak Margerytka występuje na produktach, które nieznacznie wpływają na jakość środowiska, stosowany w krajach UE

BŁĘKITNY ANIOŁ Niemiecki znak ekologiczny, świadczący o znacznie lepszej charakterystyce środowiskowej oznaczonego produktu od analogicznych artykułów. Ocena odbywa się na podstawie uproszczonej analizy cyklu życia produktu.

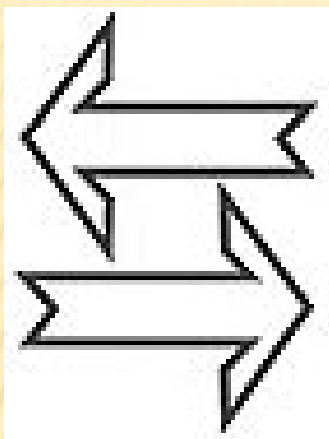

- Oznaczone nim są produkty ekologiczne pochodzące z krajów skandynawskich, których proces wytwarzania jest przyjazny zarówno środowisku i jego nabywcom. Występuje na m.in.: wyrobach drewnianych, papierniczych, sprzęcie AGD, systemach grzewczych i zaopatrzenia w wodę. Proces przyznawania tego symbolu uznawany jest za jeden z najlepszych na świecie.

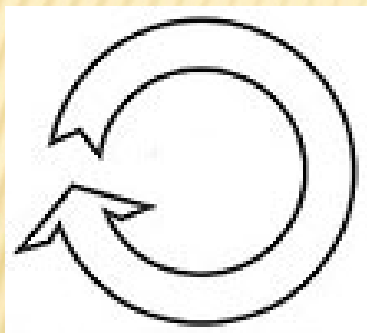

Takie oznakowanie zastosowane przez producenta oznacza, że opakowanie nadaje się do recyklingu.

To jest polski wzór oznaczenia
przydatności opakowania do
wielokrotnego użytku

Polski wzór oznaczenia
przydatności opakowania do
recyklingu

Ten znak mówi, że
opakowanie jest
biodegradowalne

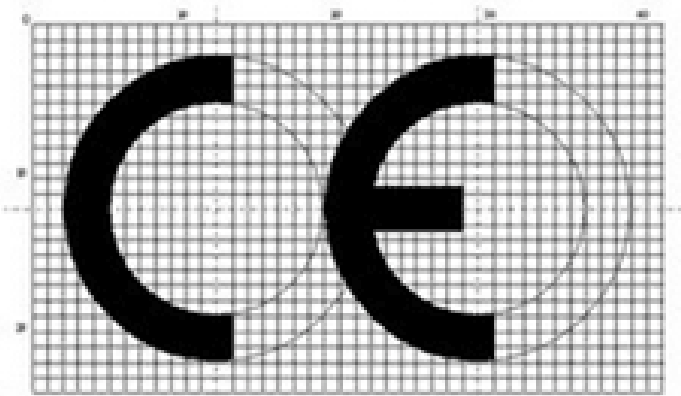

Znak informujący o tym,
aby puste opakowania
wyrzucić do
odpowiedniego
pojemnika

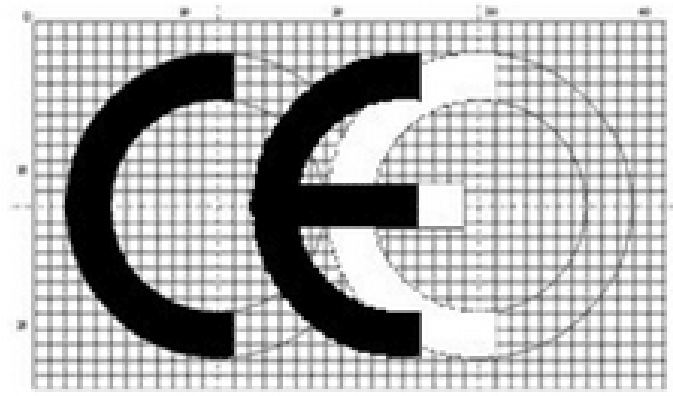

- ✗ Zielony punkt widnieje na kartonach, puszkach, butelkach i innych produktach. Jest jednym z najczęściej stosowanych znaków na świecie.

Oznacza, że producent wniósł wkład finansowy w budowę i funkcjonowanie systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

CE

China Export

CE vs. China Export

EKOKONSUMENT

Czy to ty?

		Zawsze	Często	Czasami	Rzadko	Nigdy
1	Zwracam uwagę, by opakowanie było przyjazne środowisku.					
2	Na zakupy zabieram własną torbę.					
3	Wybieram produkty opatrzone ekoznakami.					
4	Unikam produktów jednorazowych.					
5	Owoce i warzywa kupuję luzem, bez opakowania.					
6	Staram się nie ulegać promocjom.					
7	Reklamy produktów mają wpływ na mój wybór.					
8	Jeśli jest taka możliwość wybieramy produkty wykonane z surowców wtórnych.					
9	Staram się wybierać towary wyprodukowane lokalnie.					
10	Segreguję odpady.					

TWOJE PROEKOLOGICZNE ZACHOWANIA

6

porczywie
odmawiaj

tylizuj

X

nikaj

nieszkodliwiaj

U

żywaj

cz się

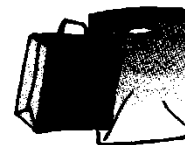
Bądź świadomym konsumentem i dokonuj właściwych wyborów.

własna torba na zakupy

zamiast

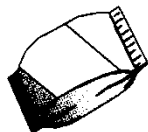
plastikowych toreb
ze sklepu

naczynia ceramiczne

zamiast

naczyń i sztuców
jednorazowych

produkty w prostych,
ekologicznych opakowaniach

zamiast

produktów nadmiernie
opakowanych

artykuły trwałe,
które można długo użytkować

zamiast

jednorazowych zabawek,
długopisów, artykułów
wypozażeń wnętrz

napoje w butelkach
szklanych

zamiast

napojów w butelkach
plastikowych lub kartonach

książki, papier, zeszyty
wyprodukowane z makulatury

zamiast

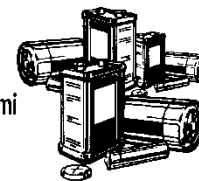
produktów z papieru
wybielonego lub kolorowego

urządzenia zasilane
akumulatorkami

zamiast

urządzeń zasilanych
jednorazowymi bateriami

ZAKUPY

---

1. Lista (uzupełniana systematycznie, przez cały tydzień pozwoli zaoszczędzić czas i pieniądze. Może to być lista zawieszona w domu, może być aplikacja na telefon komórkowy.
2. Tyle ile potrzeba. Czy rzeczywiście potrzebujemy $6 + 1$ gratis? Czy każdego tygodnia musimy kupić 5 kostek margaryny? Czy zużyjemy kilogram pieprzu nim straci on swoje właściwości?

3. Torba na zakupy i inne pojemniki

Warto mieć kilka toreb wielokrotnego użytku (różne rozmiary, różne materiały), które pozwolą zapakować nasze zakupy.

Na owoce i warzywa polecam woreczki z siateczki (firanki, bawełny).

Własne pojemniki na sałatki, mięso, wędlinę.

4. Unikaj paczkowanej żywności, jednorazowych torebek

PLANOWANIE

Planowanie posiłków bardzo ułatwia robienie zakupów. Jeśli wiemy co będziemy jeść w najbliższym tygodniu nie tylko kupimy potrzebne składniki ale także unikniemy kupowania tego co zbędne.

Ile razy zdarzyło się wam, że nie mogliście zrobić 2-3 potraw bo do każdej czegoś brakowało?

Bardzo pomaga własny przepiśnik lub inna książka kucharska. Możecie podzielić przepisy na kilka grup: śniadania, przekąski, dania z makaronem, desery, zupy, dania na wynos.

SPOŻYWCZY RECYKLING

Idealnie sprawdzają się tutaj zapiekanki, pizza, itp.

Lekko zwiędnięte warzywa można wykorzystać do zupy

Z dojrzałych owoców można zrobić dżem

ZAMIAST TEGO...

- ✗ Plastikowe butelki na wodę
- ✗ Papierowe lub plastikowe torebki
- ✗ Plastikowe słomki
- ✗ Jednorazowe długopisy
- ✗ Bawełniane waciki

UŻYJ TEGO:

- ✗ Butelki do filtrowania
- ✗ Materiałowa torba wielokrotnego użytku
- ✗ Własna metalowa słomka
- ✗ Pióro, ołówek
- ✗ Kawałki miękkiej tkaniny (flanela)

PRODUKTY WIELOKROTNEGO UŻYTKU

CO WYBRAĆ?

---

1. Produkty sprzedawane na wagę i w dużych opakowaniach. Gdy wybieracie produkty luzem pamiętajcie o własnym pojemniku
2. Skoncentrowane płyny
3. Jeden produkt do wielu rzeczy (np. ocet czy soda, mydło w kostce)
4. Zrób coś samodzielnie, np. upiecz chleb
5. Używaj mniej (np. szamponu czy nici dentystycznej)

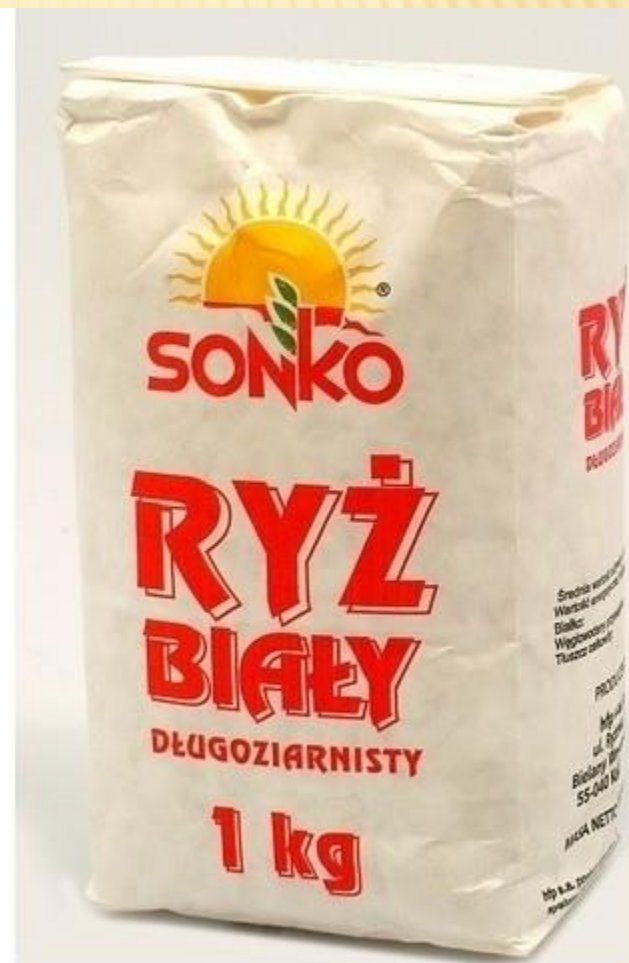
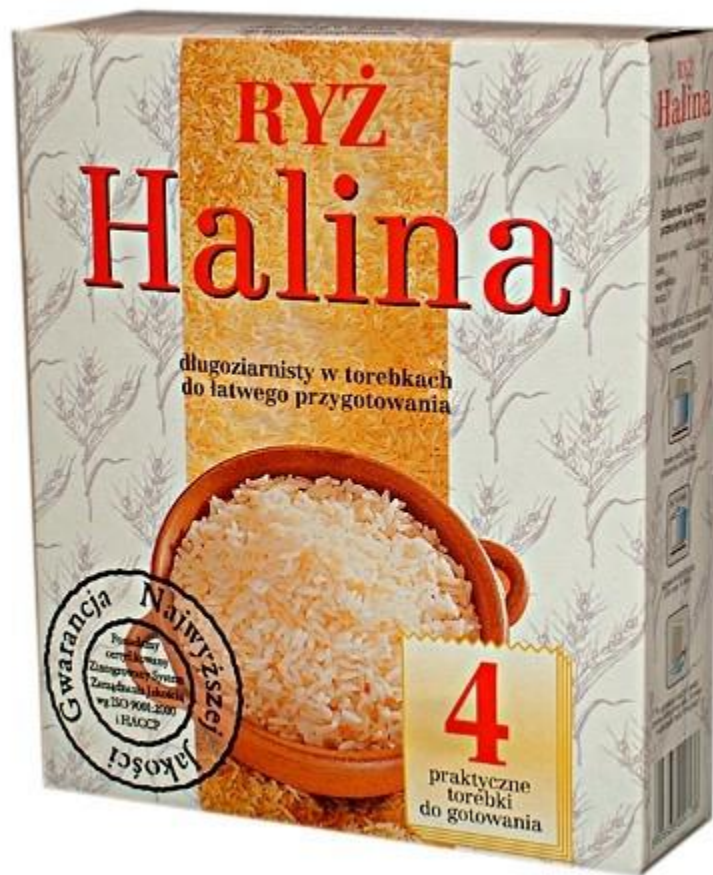
KUPUJ PRODUKTY W WIĘKSZYCH OPAKOWANIACH

KUPUJ PRODUKTY „NA WAGĘ”

WYBIERAJ MAŁĄ ILOŚĆ OPAKOWAŃ

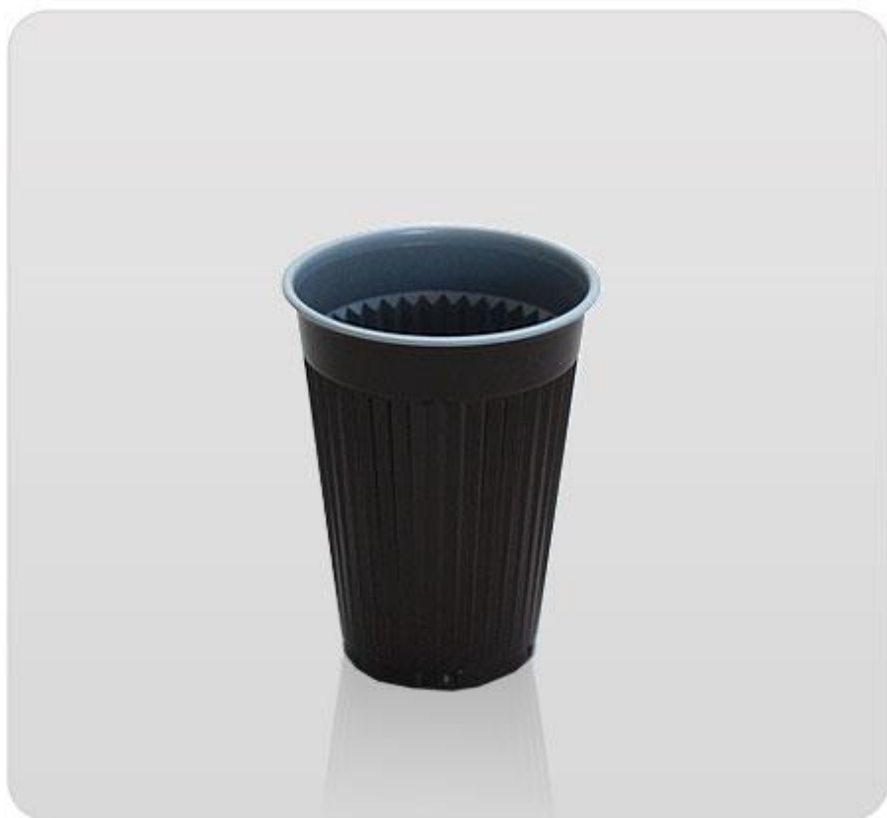
KUPUJ PRODUKTY W OPAKOWANIACH WIELOKROTNEGO UŻYTKU

**NIE UŻYWAJ TOREB
JEDNORAZOWYCH**

**NIE UŻYWAJ NACZYŃ
Z TWORZYW SZTUCZNYCH**

NIE WYRZUCAJ DOBRYCH RZECZY

WYKORZYSTUJ PONOWNIE

CZY WIESZ, ŻE...

- ✖ W Unii Europejskiej w 2017 r. wytworzono 172,8 kg odpadów opakowaniowych na mieszkańca.
- ✖ Wartość wskaźnika dla poszczególnych krajów wahała się od 64,0 kg na mieszkańca w Bułgarii do 230,9 kg na mieszkańca w Luksemburgu.
- ✖ Dla Polski wskaźnik ten wynosił 154,0 kg odpadów opakowaniowych na mieszkańca.
- ✖ W krajach Unii Europejskiej najwięcej wytworzono papieru i tektury (41%), następnie plastiku (19%), szkła (19%), drewna (16%) i metalu (5%).

✖ Źródło: file:///C:/Users/WCEE/AppData/Local/Temp/ochrona_srodowiska_2019-1.pdf

---

Dziękuję za uwagę